

Posudek oponenta závěrečné práce

Vedoucí závěrečné práce: MgA. Pavla Gajdošíková, Ph.D.

Oponentka závěrečné práce: PhDr. Leonora Kitzbergerová, Ph.D.

Autorka závěrečné práce: Karolína Novotná

Obor: Učitelství výtvarné výchovy pro 2. stupeň základní školy a střední školy a základní umělecké školy

Akademický rok: 2022-2023

Název práce: Fenomén cesty v umělecké tvorbě a v pedagogickém díle

Obsah a cíl práce

Diplomová práce Karolíny Novotné se věnuje tématu cesty jako důležitého prostředku k poznávání světa a života, ale také jako námětu či myšlenkové osy v umění i ve výtvarné pedagogice. S vazbou na několik základních autorů přináší definice hlavních kulturních konceptů cesty, propojené s vlastními zkušenostmi, a motiv cesty deklaruje jako osu poznání i v didaktické části práce.

Struktura práce (členění kapitol, logická provázanost)

Práce je přehledně členěna, obsah kapitol odpovídá záměru vyslovenému v anotaci.

Věcné zpracování (teoretické a metodologické zakotvení, náročnost tématu, inovativnost, přínos práce, formulace závěrů)

Autorka se ve své práci vztahuje ke třem autorům (Lyotard, Bauman, Cílek) z nichž každý zastupuje jinou míru nadhledu ve vztahu ke každodenním lidským cestám. V textu se tak prolínají různé koncepty od metafory pohybu a změny až po reálný pohyb z místa na místo v konkrétních pozemských podmínkách. Hned v počáteční kapitole se čtenář setká s hlavním úskalím textu: autorka komunikuje s se svými zdroji (třemi deklarovanými jako hlavní, ale i mnoha dalšími) tak, že jejich myšlenky a výroky cituje, ale následně je často vlastními slovy vykládá, často hned vícekrát, a tím je rozměňuje a často i paradoxně znejasňuje. V textu tak převládá subjektivní, osobní zkušenost autorky a citování autoři přestávají být partnery (nebo i soupeři) v diskusi, ale stávají se spíše rekvizitami autorského monologu. Subjektivní charakter textu přináší i poutavé vhledy do zkušeností a uvažování autorky, jako je například propojení vlastní zkušenosti poutnice s asociací renesanční představy o harmonii lidského těla, nejen ve vztahu k architektuře. Škoda, že kapitola Pouť do Santiaga de Compostely není zařazena hned za kapitolu Pouť. Řazení kapitol celkově podporuje dojem převažujícího subjektivního asociativního řazení myšlenek. Sevřenější, soustředěnější charakter má část věnovaná fenoménu cesty v umění. Autorka zde představuje umělce a jejich koncepty s porozuměním a daří se jí vytvářet dojem vnitřní kontinuity uvažování, stejně jako je tomu i v následující kapitole Deníky.

Didaktická část práce představuje nejprve soubor vyučovacích celků věnovaných historickým jevům ve výtvarném umění. Bohužel jak celek Cesta výtvarným uměním, tak jednotlivé úkoly vyvolávají spíše rozpaky a otázky. Především, co je motivem celého souboru, kam vede zmiňovaná cesta, co by se jejím prostřednictvím měli žáci dozvědět? Autorka nevyužívá své znalosti současného umění a nevede žáky na skutečnou cestu propojitelnou s jejich každodenní zkušeností. Volba námětů a přístupů k jejich zpracování má jen málo společného se současnou didaktikou výtvarné výchovy.

Samostatné projekty Cestovní deník, Ostrov a Labyrint jsou naopak citlivě zasazeny do současnosti dnešních žáků a poskytují prostor pro žádoucí didaktické a výchovné postupy.

Autorská část (kontext českého i světového umění, reflexe vlastní tvorby, dokumentace uměleckých děl) V autorské části autorka naplňuje téma své diplomové práce a zúročuje svou zkušenost v práci s akvarelovou malbou.

Správnost citace a odkazů na literaturu Citace jsou v textu uváděny odpovídajícím způsobem, správně. Se zdroji pracuje autorka pečlivě, citace jsou organicky vsazeny do obsahu textu.

Grafické, formální a jazykové zpracování Grafické a formální zpracování odpovídá požadavkům na tento typ práce. Jazyková úroveň je většinou dobrá, bez častějších gramatických a syntaktických chyb. Občas se objevují méně obratná stylistická řešení. Vícekrát se vyskytuje nesprávné zájmeno pro přivlastnění podmětu (např. ...zaměřuje (se) na vytváření děl z jeho pěších procházek, s. 33)

Otázky k obhajobě

1. Navrhněte pro projekt Cesta výtvarným uměním pět po sobě jdoucích a obsahově navazujících vyučovacích celků tak, aby byly vnitřně propojeny a skutečně tvořily cestu. Co bude onou „cestou“ spojující informace o výtvarném umění a žákovskou zkušenost do smysluplného celku? Popište, jaké další možnosti vám toto nové zadání nabízí?
2. Jak byste mohla žákům zprostředkovat prožitek labyrintu, aby při jeho tvorbě nevycházeli jen z vizuálních informací?

Doporučení/nedoporučení k obhajobě

Práci doporučuji k obhajobě.

31. 8. 2023

Podpis
Leonora Kitzbergerová